

Un corrent “antireligiós” hegemònic?

Dij, 13/07/2017 per Carles Armengol

[Vent de cara](#)

A Catalunya -i també en el context de tot l'Estat Espanyol- la proposta de la laïcitat de l'Estat o dels poders públics -que és un principi àmpliament acceptat- es converteix massa fàcilment en la promoció o la pràctica d'un laïcisme excloent del fet religiós, àdhuc agressiu.

La cultura dominant -manifestada sobretot en l'àmbit polític i en bon part dels professionals de la comunicació- es mostra molt reticent amb el fet religiós i el conjunt de les seves manifestacions. Ja sigui de manera activa -atacant els seus principis i manifestacions, denigrant-lo, o considerant-lo residual i propi d'una etapa superada de la humanitat-, ja sigui marginant-lo, o considerant-lo irrellevant i com un afer estrictament privat. Actituds militants a vegades, però sovint fruit d'una gran ignorància sobre aquest afers.

La potència d'aquest corrent ens porta al punt en que es troba del tot natural l'exclusió del fet religiós de tots els àmbits de l'esfera pública. Es va imposant una antireligiositat banal i acrítica. Aquesta situació no deixa de ser excepcional en el nostre entorn occidental i, particularment, europeu. Ni a França, bressol del laïcisme, la situació és tant extrema com la que es vol imposar aquí. I de fet, França està en plena revisió i reforma d'alguns excessos del seu model de “laïcitat”.

Les forces polítiques que fan bandera d'una laïcitat entesa com a laïcisme són la punta de llança d'aquesta dinàmica, però també és important el rol de personatges mediàtics de la cultura o el periodisme. Tampoc podem negligir l'acció de grups de pressió organitzats i amb recursos que l'alimenten de manera constant i interessada.

Paradoxalment, a aquesta situació també hi contribueix el culte a la *diversitat* religiosa. És valorada més el caràcter *divers* -sovint reduït als aspectes més folklòrics

de les pràctiques religioses- que no pas el fet substancial de la religió o de cada confessió religiosa i el seu pes i grau d'arrelament al país.

En un context de pluralitat però amb graus de presència molt diferents, un plantejament igualitarista té un efecte de menysteniment del fet religiós. És una procés d'“igualar” per “aigualir” o difuminar la presència de les confessions més majoritàries, posant-les al mateix nivell de les que tenen una presència merament testimonial o anecdòtic. Aquesta igualació, agafant com a exemple la presència als mitjans de comunicació o el reconeixement com a interlocutors, no es dona pas ni amb els partits polítics, ni amb els sindicats ni amb altres corporacions, on el pes sempre és ponderat.

Aquesta cultura antireligiosa o excloent del fet religiós, actua amb intensitat creixen en una mena de cercles concèntrics. De menor a major intensitat del rebuig podem establir fins a quatre nivells: el fet religiós en general, el cristianisme, el catolicisme, i l'església catòlica com a institució específica -que és la que genera el major rebuig-.

Si realment es consolida aquesta cultura, el que entre en joc no és el futur de la religió o de les creences, sinó les dimensions socials i culturals de l'empobriment que comporta marginar o tapar el fet religiós.